

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

DPP/SSOA/023/ /1//2012/DN

Warszawa, dnia 31 stycznia 2012 roku

Powszechne Towarzystwa Emerytalne (wg rozdzielnika)

Szanowni Państwo,

W związku ze zgłaszanymi przez powszechne towarzystwa emerytalne oraz Izbę Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych wątpliwościami dotyczącymi dopuszczalności stosowania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie trybu i terminu powiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz emerytalny o zawarciu umowy z członkiem oraz dokonywania wypłaty transferowej (Dz. U. Nr 291, poz. 1708) względem umów o członkostwo z otwartym funduszem emerytalnym zawartych przed dniem 1 stycznia 2012 r. uprzejmie proszę o przyjęcie stanowiska Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Należy podkreślić, iż poniżej zaprezentowany pogląd został wypracowany przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, z uwagi na fakt, iż wzmiankowany problem ma istotne znaczenie systemowe, albowiem dotyczy określenia sposobu i trybu realizacji przez członków otwartych funduszy emerytalnych ich uprawnień do zmiany funduszu emerytalnego w okresie przejściowym.

Punktem wyjścia prowadzonych rozważań winno być stwierdzenie, zgodnie z którym – wobec braku stosownego przepisu przejściowego – od dnia 1 stycznia 2012 r., w tym także w przypadku umów o członkostwo w otwartym funduszu emerytalnym zawartych przed tą datą, stosować należy co do zasady przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie trybu i terminu powiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz emerytalny o zawarciu umowy z członkiem oraz dokonywania wypłaty transferowej; to samo dotyczy nowej regulacji na poziomie ustawowym. Jest to bowiem generalna reguła wynikająca z przyjmowanych powszechnie założeń prawnych. Podkreślenia przy tym wymaga, iż

wzmiankowana reguła wymaga jednak zawsze odniesienia do konkretnego stanu prawnego i faktycznego, w tym zwłaszcza uwzględniania postulatu zakazu działania prawa wstecz. Wychodząc od tego generalnego poglądu należałoby w następujący sposób odnieść się do kwestii szczegółowych.

1. W przypadku umów zawartych w trybie korespondencyjnym, których proces zawarcia rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r. zaś zakończony został po tej dacie nie może budzić wątpliwości fakt, iż na nowym funduszu emerytalnym spoczywa obowiązek określony w art. 84 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jednolity Dz. U. 2010, Nr 34, poz. 189 z późn. zm.), zwanej dalej „ufe”, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2012 r. Niewątpliwe jest bowiem, iż umowa w trybie korespondencyjnym zostaje zawarta dopiero z chwilą jej podpisania przez osobę reprezentującą fundusz emerytalny, co nastąpi w analizowanym przypadku w 2012 r. Tym samym swe bezpośrednie zastosowanie winny znajdować regulacje normujące zawarcie umowy o członkostwo w funduszu emerytalnym, które obowiązują w dniu jej zawarcia, nie zaś uchylone wcześniej przepisy prawa. Trudno jest zatem dostrzec na tyle ważne argumenty prawne, które zwalniałyby nowy fundusz emerytalny z konieczności wypełnienia obowiązku powiadomienia dotychczasowego funduszu, tylko z tego powodu, iż proces zawarcia umowy rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r. Podkreślenia wymaga, iż wykonanie wzmiankowanego obowiązku w analizowanym przypadku wiązać się będzie z koniecznością pozyskania przez nowy fundusz od członka funduszu informacji o dotychczasowym funduszu emerytalnym.
2. W przypadku umów, które „wpłynęły do funduszu w 2012 r.”, lecz oświadczenia woli złożono zostało w 2011 r., należy wskazać, że z punktu widzenia prawnego są to umowy zawarte w 2011 r. Niewątpliwe jest zaś, iż do końca 2011 r. obowiązek zawiadomienia dotychczasowego funduszu o zawarciu umowy z nowym funduszem emerytalnym obciążał członka funduszu, od dnia zaś 1 stycznia 2012 r. tego rodzaju obowiązek spoczywa na nowym funduszu emerytalnym. Istotne jest także spostrzeżenie, iż w przypadku omawianej kategorii umów o członkostwo nowy fundusz emerytalny nie mógł do dnia 31 grudnia 2011 r. w dniu zawarcia umowy powziąć wiedzy na temat dotychczasowego funduszu emerytalnego. Taka możliwość pojawiała się dopiero po dniu 1 stycznia 2012 r. Trudno oczekiwać, aby normodawca obligował nowy fundusz do podejmowania jakichkolwiek działań w celu pozyskania wiedzy na temat dotychczasowego funduszu emerytalnego, skoro proces skutecznego zawarcia umowy odbywał się według przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2011 r. Oznaczałoby to akceptację sytuacji, w której nowe unormowania regulowałyby stany prawne „zamknięte” (zawarcie umowy o członkostwo w funduszu), co nastąpiło według przepisów dotychczasowych. Tym samym w analizowanym przypadku należałoby zaakceptować warunkowo pogląd, iż podmiotem na którym winien spoczywać

obowiązek poinformowania dotychczasowego funduszu emerytalnego winien być sam członek funduszu emerytalnego. Stosowanie nowych unormowań prawnych, które jest regułą, nie może bowiem prowadzić do naruszenia zakazu działania prawa wstecz. Stąd też nowy fundusz emerytalny nie powinien podejmować działań w celu pozyskania wiedzy na temat dotychczasowego funduszu emerytalnego, tym bardziej, iż nieprzekazanie tych danych przez członka funduszu pozbawione jest jakiejkolwiek sankcji prawnej, skoro w dniu zawarcia umowy nie było to wymogiem prawnym. Należy zakładać, iż członek funduszu wypełni obowiązek samodzielnego zawiadomienia dotychczasowego funduszu, kierowany unormowaniami obowiązującymi w chwili podpisywania umowy o członkostwo.

3. Na gruncie § 20 ust. 1 w związku z § 17 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie trybu i terminu powiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz emerytalny o zawarciu umowy z członkiem oraz dokonywania wypłaty transferowej istotnie można powziąć wątpliwość, czy zawiadomienia przekazane przez członków funduszu emerytalnego w trybie art. 84 ufe w brzmieniu uprzednio obowiązującym, rodzą w dalszym ciągu skutki prawne. Wydaje się jednak, iż w tym przypadku, mając na względzie całość regulacji dotyczących wypłat transferowych należałoby przyjąć, że wejście w życie nowej regulacji nie powinno pozbawiać wzmiankowanych zawiadomień (będących przecież wypełnieniem obowiązku wynikającego z przepisów ufe w dniu podpisywania umowy) znaczenia prawnego. Stąd też należałoby uznać, iż ich otrzymanie przez dotychczasowy fundusz emerytalny w dalszym ciągu obliguje ten podmiot do podjęcia działań związanych transferem, zwłaszcza nakazuje umieszczenie osoby wskazanej w zawiadomieniu na liście transferowej. Nie bez znaczenia jest także to, iż dokonywanie transferów członków funduszy na podstawie takich zawiadomień niewątpliwie przyspieszy w przedstawionych okolicznościach procedurę zmiany funduszu i realizację ich woli zmiany funduszu emerytalnego, co należy uznać za zbieżne z interesami członków funduszy emerytalnych.
4. Mając na względzie uwagi zawarte w powyższym pkt 3, należałoby uznać, że w przypadku, gdy zawiadomienie o zawarciu umowy z nowym funduszem pochodzące od członka otwartego funduszu emerytalnego zostało wysłane i doręczone dotychczasowemu funduszowi po dniu 31 grudnia 2012 r., zawiadomienie takie nadal winno rodzić skutki prawne. Tożsama zasada powinna obowiązywać naturalnie również w przypadku rzeczonych zawiadomień pochodzących od członka funduszu skierowanych i dostarczonych dotychczasowemu funduszowi emerytalnemu do dnia 31 grudnia 2011 r. Podkreślenia jednak wymaga, iż względy prawne i racjonalne nakazują przyjmować rzeczoną interpretację dotyczącą zawiadomień do dnia dokonania pierwszej wypłaty transferowej w 2012 r. W okresie późniejszym trudno jest bowiem twierdzić, iż tego rodzaju zawiadomienia nadal mogą rodzić skutki prawne. Wynika to choćby z tej przyczyny, iż według unormowań

obowiązujących do dnia 31 grudnia 2011 r. członek funduszu emerytalnego był zobligowany do niezwłocznego przekazania zawiadomienia. Kilkumiesięczna zwłoka niewątpliwie nie jest niezwłocznym wypełnieniem obowiązku prawnego, a tym samym może stanowić uzasadnioną podstawę do podważania skuteczności prawnej rzezonego zawiadomienia.

Z wyrazami szacunku

**PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO**

Andrzej Jakubiak